

СТАНОВИЩЕ

**от д.н. Живко Иванов Драганов – професор в катедра
„Международно право и право на ЕС“ на ЮФ на УНСС**

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление 3.6. Право

докторска програма *Административно право и административен процес*

Автор: Илияна Илиева Митева

Тема: Административно-правен режим относно хората с увреждания в българското законодателство

Научен ръководител: проф. д-р Дарина Пеева Зиновиева

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният от дисертанта Илияна Митева комплект материали съответства на изискванията на разпоредбата на чл.36, ал.1 от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ. Освен дисертационния труд докторантът е приложил осем статии. Приложените научни публикации са по въпроси, свързани с тематиката на дисертационния труд и не се припокриват по своето съдържание.

Илияна Митева е завършила специалност „Право“ в ЮФ на ПУ „Паисий Хилендарски“ през 2016 година с отличен успех от следването си. В периода ноември 2016 – ноември 2017 тя работи като младши юрисконсулт в Община Чирпан. От месец ноември 2017 до този момент тя е юрисконсулт в „Нейчар Енерджи ЕООД“ – Казанлък. Ползва английски език.

2. Актуалност на тематиката

Представения дисертационен труд представлява изследване на административно-правния режим относно хората с увреждания в българското законодателство. Правното регулиране на отношенията във връзка с пълноценното участие на хората с увреждания в обществено – икономическия живот е въпрос, който е особено актуален и се отличава с постоянно нарастваща значимост. Актуалността на изследването се определя от нарастването на значението на националното законодателство за осигуряването на ефективното спазване и зачитането на правата на хората с увреждания, от нарастващата роля на държавата за гарантирането и за защитата на правата на хората с увреждания, както и от развитието на правото на Европейския съюз в тази област.

3. Познаване на проблема

Нивото на познаване на проблематиката от автора е много високо. За това свидетелства пълният и обстоен анализ на всички аспекти на административния режим относно хората с увреждания в България, който обхваща въпросите относно достъпната среда, относно лечението и рехабилитацията, относно образованието и професионалното обучение, специфичните функции на държавата, историческия и сравнителния анализ на посочените въпроси, както и изследването на международните актове и на правото на ЕС. Всички осем статии на дисертанта са по проблеми на административно-правния режим на хората с увреждания.

4. Методика на изследването

Дисертантът е използвал богат набор от научни методи, сред които основно място заемат историческият, нормативният, формално-логическият, системният и сравнителноправният методи. Използваната методология позволява в най-голяма степен да бъдат постигнати целите на изследването и да бъдат изпълнени неговите задачи.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Представеният за защита труд е в обем от 289 страници. Структурата включва Въведение, единадесет глави и Заключение. Направени са общо 161 бележки под линия. Литературата обхваща 81 заглавия на български и четири заглавия на английски език. Въведението разкрива предмета, целите и задачите и обхвата на изследването. Структурата на изложението се отличава с добра логическа последователност. Наблюдава се известен дисбаланс между съдържанието на отделните глави. Някои от тях, като например Глава първа, Глава втора и Глава девета са едва от по няколко страници и не следва да се обособяват самостоятелно. Авторът би могъл да разпредели съдържанието им в другите части на труда.

В първите две глави авторът разглежда общите въпроси на административноправния режим относно хората с увреждания, основните понятия и възникването и развитието на специалната правна уредба в изследваната област на обществените отношения. Тяхното изясняване е необходима предпоставка за анализа на административноправния режим. Глава трета съдържа изследване на ролята и функциите на органите на държавна власт и на органите на местната власт в областта на управлението и контрола на дейности във връзка с упражняването и защитата на правата и интересите на хората с увреждания. В следващите глави дисертантът прави анализ на административноправната уредба на режима на основни видове дейности, сред които на медицинската експертиза на хора с увреждания; на здравеопазването и рехабилитацията; на участието в образованието на лица с увреждания; на специалните правила в областта на заетостта и упражняването на трудови дейности. Този анализ представлява основата на изследването и има най-голяма теоретична и практико-приложна стойност. Глава осма е посветена на изследване на законодателството относно осигуряването на достъпна среда и личната мобилност на хората с увреждания и гарантирането на достъпа до правосъдие и ефективната правна защита. В деветата глава са обсъдени административ-

ноправните аспекти на критериите за национална представителност на организациите на и за хората с увреждания, а в десетата глава е анализирана административнонаказателната отговорност. Последната глава е посветена на въпроса относно правата на хората с увреждания в правната система на Европейския съюз.

Дисертационният труд съдържа множество научни и приложни приноси. Монографията представлява всеобхватно и пълно изследване на административноправните норми, които намират приложение при регулирането на правните отношения във връзка с правата и интересите на хората с увреждания. То е първото комплексно изследване на всички аспекти на административноправния режим относно хората с увреждания у нас. Избраната тема, освен че е неизследвана, е особено актуална и значима. За пръв път е направен анализ на новото законодателство от 2019 в областта на упражняването на правата на хората с увреждания, в частност на Закона за хората с увреждания и на Закона за личната помощ.

Приносен характер има изясняването на редица специални понятия в законодателството – въпрос на който авторът е отделил необходимото внимание. Подробното изследване на съдебната практика допринася за обогатяването на съществуващите знания и ще бъде от полза за практикуващите специалисти. Умелото използване на сравнителния подход допринася за установяването на генезиса на правната уредба на упражняването на правата на хората с увреждания. Анализът на международното право е необходима предпоставка, за да се извърши преценка за степента на съответствие на вътрешното ни право с международните актове в областта. Не на последно място, приносен характер има изследването на правото на ЕС в областта на защитата на правата на хората с увреждания. То обогатява съществуващите знания и допринася и за развитие на научните изследвания не само в административното право, но и в областта на правото на ЕС. Част от направените от дисертанта предложения за усъвършенстването на нормативната уредба са добре обосновани и могат да получат подкрепа. Изследването има висока практико – приложна стойност.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Дисертантът е представил общо осем научни статии по тематиката на труда. Те са публикувани в авторитетни правни списания у нас – Норма, Общество и право, Studia Juris, Известия и в сборник с научни изследвания. Публикационната активност значително надвишава минималните изисквания. Статиите разглеждат проблемите относно достъпа до медицински услуги на хора с увреждания, правото на труд и правния режим на местата за полагане на труд от хора с увреждания, въпросите относно осигуряването на достъпна среда и други.

7. Автореферат

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационния труд. Представени са основните части на изследването, тезите на автора, методологията и резултатите от изследването. Приносите са отразени коректно. Авторефератът отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Към дисертанта могат да бъдат отправени и някои критични бележки и препоръки. Номерацията на главите в автореферата не съответства на номерацията в дисертационния труд. Отделни глави са в твърде малък обем за самостоятелното им обособяване. Считаю, че трудът би спечелил, ако се обособи в самостоятелна част изследване на въпроса относно основните права на хората с увреждания. Този въпрос е фундаментален и оказва съществено въздействие върху развитието на обективното право в разглежданата област. Извеждането му би допринесло за по-добрата систематизация на изследването. Направените критични бележки и препоръки не променят изцяло положителната ми оценка на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Дисертационният труд показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност Административно право и административен процес като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“** на Илияна Илиева Митева в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право докторска програма Административно право и административен процес.

18.01. 2021 г.

Изготвил становището: .....

проф. д.н. Живко Драганов

(ак. дл. н. ст. име фамилия)